

Вступ

В наш час, коли виникають нові, незнані колись хвороби, особливо гостро стоїть питання пошуку нових ліків і методів лікування. На жаль, багато медиків у тому пошуку забувають про святу Тайну Єлеопомазання, даровану нам, людям, самим Господом Ісусом Христом для того, щоб ми користали через неї з Божого дару оздоровлення. Окрім того, не лише медики, але й богослови часто забувають про її сенс і особливе значення для хворих. Вже багато віків у колах мирян, а що дивно – в священничому середовищі, Тайну Єлеопомазання вважають Тайною помираючих.

Дана тема дипломної праці була обрана, щоб наново привідкрити лікувально-спасаючий сенс тієї несправедливо забутої святої Тайни для медицини, та щоб наблизити медицину до Церкви. А також з метою змінити пануючу думку в християнському середовищі про те, що Тайна Єлеопомазання є лише Тайною померлих. Ще на II Ватиканському Соборі було прийняте рішення про перегляд такого обмеженого підходу до тієї святої Тайни. Як видно, вже проминуло близько чотирьох десятиліть, але немає конкретних перемін. З'явилося лише декілька публікацій про нове (вірніше сказати: забуте старе) бачення Тайни Єлеопомазання. Богослови неначе бояться тієї святої Тайни. Вони пишуть про неї лише з обов'язку, оскільки не можуть її оминати, говорячи про святі Тайни загалом. З того огляду можна ствердити, що дана праця є актуальною і дуже потрібною Церкві. Також вона є актуальною і для медицини, оскільки звертає увагу на духовні причини хвороб та відкриває дар духовного цілительства Церкви, що становить перспективу співпраці між Церквою і медициною.

У даній праці буде спроба висвітлити сенс духовного оздоровлення хворої людини через святу Тайну Єлеопомазання, а також відновити сприймання її як найперше Тайни хворих. До того ж здійснено спробу, згідно можливостей, богословського аналізу тексту тієї святої Тайни, подібно до праці о. прот. О. Шмемана про святі Тайни Хрещення та Миропомазання. Дослідження проведено, користуючись критично-історичним методом. У першому пункті першого розділу розглянуто бачення людини у святій Тайні Єлеопомазання в порівнянні з біблійною антропологією. В другому пункті показано трьохвимірність природи людських захворювань на основі тексту Тайни Єлеопомазання в порівнянні із Святим Письмом та з твердженнями деяких науковців і богословів. Здійснено також розбір і пояснення духовних причин хвороб, таких як: гріх, пристрасть, віддалення від Бога.

Другий розділ, загалом, має на меті показати літургійно-богословське розуміння процесу зцілення згідно даної святої Тайни. В першому пункті висвітлено, що справжнім Лікарем всіх хворих є Бог як Творець усього і Премудрий Промислитель. Він дарує свій благодатний дар зцілення усім, хто Його просить. У другому пункті показано, що хворій людині потрібно найперше звертатись до Бога через святу Тайну Єлеопомазання. Варто подбати про власне очищення від гріхів та примирення з усіма ближніми. Духовне оздоровлення змінює ставлення хворого до свого стану, а тому стає причиною психічного

заспокоєння навіть перед лицем невиліковних недуг. У третьому пункті представлено бачення ролі священиків і Церкви в уділенні даної Тайни та потреба їхньої молитви, підтримки і допомоги хворому.

Потрібно підкреслити малу кількість літератури про святу Тайну Єлеопомазання, а також про співвідношення у ній духовних, психічних і фізичних елементів. Часто релігія і медицина підходять до хворої людини ізольовано одна від одної. Тайна Єлеопомазання містить у собі зцілений синтез усіх трьох елементів структури людини.

Головним джерелом праці є текст святої Тайни Єлеопомазання церковно-слов'янською мовою з “Требника” митрополита Петра Могили. В праці також використані інші доступні джерела.

Висновки

Дана праця є скромним внеском у богослов'я святих Тайн. Вона не вносить чогось принципово нового, а лише намагається пригадати і підкреслити раніше забуте. В ній поставлено за мету пригадати основне покликання Тайни Єлеопомазання: зцілювати, оздоровлювати і спасати хворих, а не лише готувати їх до відходу у вічне життя. Праця пропонує по-новому осмислити значення цієї святої Тайни не тільки для Церкви, але й для медицини, бачучи добрі перспективи співпраці між ними.

Як наслідок, Церква може поглибити службу милосердя і капеланства в медичних закладах. Це, в свою чергу, створить багато можливостей для евангелізації хворих і медичних працівників, а також для здійснення Церквою свого основного покликання: спасати віруючих.

Для медицини на фундаменті святої Тайни Єлеопомазання пригадується духовний вимір хвороб, їх причин, та пропонується цілком новий підхід до засобів і способу лікування. На перше місце ставиться духовно-моральний стан хворого. Медики можуть стати “добрими самарянами”, а хворий для них перестає бути медичним випадком. Відносини між ними набувають лагідності у ставленні один до одного, як ближній до ближнього. Крім того, очі медиків підносяться до Господа, як Лікаря над лікарями.

Ця праця не претендує на вичерпне розкриття даної проблематики, лише частково її розкриває. Але навіть це створює перспективи зацікавлення молодих богословів такою забутою святою Тайною Єлеопомазання, її глибшого дослідження.

Зміст

Вступ	3
Розділ I. Людина в святій Тайні Єлеопомазання	5
I.1. Особово-природне буття	5
I.2. Хвороба і гріх	12
Розділ II. Елементи богослов'я святої Тайни Єлеопомазання	20
II.1. Дія Бога	20
II.2. Співдія людини	31
II.3. Дії священика і Церкви	39

Висновки 49

Список використаних джерел та літератури..... 50